18 Απριλίου 2026

Ο άγιος Νεομάρτυς Ιωάννης ο εξ Ιωαννίνων

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Συναξαριακές Μορφές

Απριλίου 1526

Ο άγιος καταγόταν από τα Ιωάννινα , ήταν ευσεβής Χριστιανός από μικρό παιδί , από ευσεβείς γονείς και στο επάγγελμα ράφτης. Από τα χρήματα που έβγαζε το ένα τρίτο το έδινε στους φτωχούς ελεημοσύνη, το ένα τρίτο το έδινε στους γονείς του και το υπόλοιπο το χρησιμοποιούσε ο ίδιος για τη συντήρησή του.

Μετά τον θάνατο των γονέων του πήγε στην Κωνσταντινούπολη, όταν πατριάρχης ήταν ο συμπατριώτης του Ιερεμίας. Νοίκιασε ένα εργαστήριο , όπου εργαζόταν την τέχνη του.

Ο άγιος είχε πολλά φυσικά και πνευματικά χαρίσματα. Ήταν όμορφος σωματικά, πρόθυμος, θαρραλέος, συνετός στα λόγια. Όπως ήταν φυσικό κάποιοι Τούρκοι γείτονές του τον φθονούσαν και τον ζήλευαν. Πολλές φορές τον πείραζαν λέγοντάς του , Τι κρίμα τέτοιο ωραίο και δυνατό παλληκάρι να είναι Χριστιανός και να βασανίζεται σε μια τέτοια τέχνη για ένα κομμάτι ψωμί κι ένα ρούχο. Ενώ ,αν αφήσει την πίστη του και δεχτεί τη δική μας ,έχει να πάρει από τον βασιλιά μεγάλα αξιώματα και ν’ αποκτήσει πολύ πλούτο και περιουσία.

Ο άγιος τ’ άκουγε όλα αυτά και ως συνειδητός Χριστιανός τα περιγελούσε . Επειδή δεν σταματούσαν να τον πειράζουν και να τον προτρέπουν ν’ αρνηθεί τον Χριστό, γεννήθηκε μέσα του ο πόθος να μαρτυρήσει για τον Χριστό. Από μόνος του δεν ήθελε να προχωρήσει σε μια τέτοια ενέργεια. Πήγε στον πνευματικό του , που ήταν ο πρωτοπαπάς του πατριαρχείου και εκμυστηρεύτηκε τον λογισμό του. Εκείνος αμέσως προσπάθησε να τον αποτρέψει λέγοντάς του πως είναι αυθάδεια και πειρασμός να πηγαίνουν στο μαρτύριο οι Χριστιανοί αυτόκλητοι. Εξάλλου και οι Ιεροί Κανόνες το απαγορεύουν .

Αρχικά ο άγιος υπάκουσε στον πνευματικό του, λυπήθηκε όμως διότι τον εμπόδισε από το μαρτύριο και περίμενε διψώντας τον υπέρ Χριστού θάνατο.

Ήρθε η Μεγάλη Τεσσαρακοστή και όλοι αυτοί οι Τούρκοι όχι απλώς τον ενοχλούσαν αλλά έγιναν κυριολεκτικά φορτικοί. Άλλοτε τον κορόιδευαν, τον στεναχωρούσαν , τον φοβέριζαν, τον κολάκευαν, με χίλιους δυο τρόπους τον πίεζαν, ν’ αρνηθεί τον Χριστό και να δεχθεί το Ισλάμ.

Ήρθε η Αγία και Μεγάλη Εβδομάδα. Βιώνοντας ο άγιος τα Πάθη του Κυρίου ποθούσε να γίνει κοινωνός του πάθους με το να μαρτυρήσει για τον Χριστό. Πήγε την Μ. Πέμπτη στον πνευματικό του και του λέει:

Πάτερ, πάει και τελείωσε , το αποφάσισα να μαρτυρήσω και άλλος τρόπος δεν υπάρχει από το να μου δώσεις την ευλογία σου. Ειδ’ άλλως θα πάω από μόνος μου

και ελπίζω στο έλεος του Θεού να με δυναμώσει να φανώ νικητής.

Πρόσεχε παιδί μου, του απάντησε ο πνευματικός, το μεν πνεύμα πρόθυμον, η δε σαρξ ασθενής. Αυτοί οι αγώνες χρειάζονται προετοιμασία , νηστεία, προσευχή συνεχή, για να καθαριστεί η καρδιά του ανθρώπου και να του αποκαλύψει ο Θεός το θέλημά του.

Ο Ιωάννης υπάκουσε και πάλι στον πνευματικό.

Την άλλη μέρα , Μ. Παρασκευή, πήγε πάλι στον πνευματικό και του λέει γεμάτος χαρά :

Είχα πληροφορία, πάτερ, είδα τη νύχτα ότι ήμουν μέσα στη φωτιά σαν τους τρεις παίδες και δοξολογούσα τον Χριστό , Σε παρακαλώ ,να με καθοπλίσεις με τις ευλογίες σου και τη Θεία Κοινωνία.

Τότε ο πνευματικός ,βλέποντας το αμετάθετο της γνώμης του, τον ευχήθηκε από ψυχής και ,αφού τον κοινώνησε , τον άφησε να φύγει.

Πήγε στο ραφείο του και καθόταν συλλογισμένος. Νάτοι πάλι και οι αλιτήριοι γείτονές του και σαν να ήσαν συνεννοημένοι άρχισαν πάλι τα ίδια. Τώρα μάλιστα τον συκοφαντούσαν πως όταν ήταν στα Τρίκαλα είχε πει πως θα γίνει μουσουλμάνος και τώρα δεν δεχόταν.

Ο άγιος τους κοίταξε με αυστηρό βλέμμα και τους λέει:

Για μένα τα λέτε αυτά ή για κανένα άλλο ;

Βεβαίως ,του απάντησαν, για σένα.

Μη γένοιτο, αποκρίθηκε ο άγιος, να πάθω τέτοια εγκατάλειψη Θεού, ώστε να αρνηθώ τον Χριστό μου είτε στα Τρίκαλα είτε αλλού. Εγώ με τον Χριστό μου ζω και θα ζήσω και είμαι πρόθυμος να πεθάνω γι’ Αυτόν. Πως είναι δυνατόν να αφήσω τον Χριστό μου , τον Πλάστη μου και Θεό και ν’ ακολουθήσω τον Μωάμεθ, άνθρωπο αγράμματο , φαντασιοκόπο και εχθρό του Χριστού μου, πράγμα ακριβώς που με κάνει να τον αποστρέφομαι εντελώς καθώς και την πίστη του ; Ό,τι θέλετε κάντε μου, γιατί όσα περισσότερα βάσανα μου δώσετε , τόσο περισσότερο καλό μου κάνετε.

Εκείνοι τότε όρμησαν κατεπάνω του τρίζοντας τα δόντια, χτυπώντας τον με ξύλα ,με πέτρες με κλωτσιές, γροθιές και τον πήγαν στο δικαστή, σέρνοντάς τον κυριολεκτικά, με την κατηγορία ότι βλαστήμησε τη θρησκεία τους και ομολόγησε φανερά τον Χριστό ως Θεό αληθινό. Ο δικαστής τον ρώτησε αν όλα αυτά είναι

αληθινά και ο άγιος ομολόγησε και πάλι τον Χριστό ως αληθινό Θεό , την δε θρησκεία τους και εκείνους ήλεγξε με πολλούς τρόπους , ώστε να τους παροξύνει να τον θανατώσουν. Ο δικαστής διέταξε να τον χτυπήσουν στο στόμα και ,αφού τον ξαπλώσουν κάτω ,να τον δείρουν αλύπητα.

Αφού έγιναν αυτά τον ρώτησε : Τι προτιμάς , να βασανίζεσαι και να θανατωθείς με πικρό θάνατο ή να αρνηθείς τον Χριστό και να αποκτήσεις πλούτη και αξιώματα ; Ο άγιος απάντησε το πρώτο. Ο δικαστής θεώρησε καλό να τον φυλακίσει μήπως και αλλάξει γνώμη. Έτσι , αφού τον έδεσαν με δυο αλυσίδες, τον φυλάκισαν.

Την άλλη μέρα τον οδήγησαν πάλι μπροστά του. Πάλι ο άγιος αποκρίθηκε με το ίδιο θάρρος και τα ίδια λόγια, οπότε ο δικαστής διέταξε να τον κάψουν ζωντανό.

Όταν μαθεύτηκε η απόφαση στους Χριστιανούς ο Πατριάρχης και οι υπόλοιποι κληρικοί και Χριστιανοί συγκέντρωσαν χρήματα και τα έστειλαν στο δικαστή με την παράκληση ν’ αναβάλει την εκτέλεση λόγω του ότι την άλλη ημέρα ήταν το Πάσχα. Πράγματι τον έκλεισαν στη φυλακή ως την Παρασκευή της Διακαινησίμου.

Τον οδήγησαν και πάλι μπροστά στον δικαστή, ο οποίος προσπαθούσε να τον διαστρέψει και πάλι από την πίστη. Ο άγιος αφού για μια ακόμη φορά ομολόγησε τον Χριστό άρχισε να ψάλλει ,εν μέσω των Αγαρηνών, το Χριστός Ανέστη. Μόλις τ’ άκουσαν όρμησαν πάνω του να τον κατασπαράξουν. Άρχισαν να τον δέρνουν ανελέητα , εκείνος συνέχιζε με λαμπρή φωνή να ψάλλει το Χριστός Ανέστη . Εν τω μεταξύ πλήθος Τούρκων συγκέντρωνε με ζήλο καύσιμη ύλη, φρύγανα και ξύλα, διότι αυτό το θεωρούν έργο θεάρεστο, την εκτέλεση δηλαδή των απίστων.

Αφού άναψαν τα ξύλα σε ένα ανοιχτό μέρος , μέσα στην πόλη, έσπρωχναν τον γενναίο αθλητή του Χριστού ,που από μόνος του έτρεχε προς τη φωτιά, λες και πήγαινε σε πανηγύρι. Επειδή όμως οι κάτοικοι του απέναντι σπιτιού θεώρησαν κακό να καεί άνθρωπος μπροστά στο σπίτι τους , όρμησαν με ξύλα μαζί με τους υπηρέτες τους και έδιωξαν τους φονιάδες του αγίου. Εκείνοι άρπαξαν τον άγιο μισοκαμένο και τον οδήγησαν έξω από την πόλη, όπου άναψαν μια μεγαλύτερη φωτιά , στην οποία δεν περίμενε πάλι ο άγιος να τον ρίξουν αλλά πήδηξε χορεύοντας μέσα μόνος του ψάλλοντας το Χριστός Ανέστη. Έτσι επαληθεύτηκε το όραμά του με τους τρεις παίδες.

Κάποιοι Χριστιανοί ,που παρευρίσκονταν, δωροδόκησαν τους δημίους να παραμερίσουν λίγο τη φωτιά και να αποκεφαλίσουν τον μάρτυρα για να μη βασανίζεται επί πολλή ώρα. Πράγμα το οποίο έγινε και έτσι ετελειώθη ο άγιος νεομάρτυς του Χριστού και έλαβε τον της ομολογίας και της αθλήσεως στέφανο.

Αφού έσβησε η φωτιά πάλι εκείνοι οι Χριστιανοί δωροδόκησαν τους δημίους και

συγκέντρωσαν όσα από τα τίμια λείψανα του μάρτυρος δεν είχαν κατακαεί και τα πήγαν στο Πατριαρχείο , όπου έγινε αγρυπνία με τη συμμετοχή πλήθους Χριστιανών και, αφού τα προσκύνησαν , τα ασφάλισαν σε κατάλληλο τόπο.

Πλήθος θαύματα σημειώθηκαν δια των Αγίων λειψάνων του νεομάρτυρος , τα οποία είναι καταγεγραμμένα από τον παναιδεσιμότατο πρωτοπαπά Ναυπλίου Νικόλαο Μαλαξό, ο οποίος έγραψε και το συναξάρι του Αγίου.

Ιερά Λείψανα: Η Κάρα του Αγίου βρίσκεται στη Μονή Βαρλαάμ Μετεώρων.
Απότμημα του Ιερού Λειψάνου του Αγίου βρίσκεται στη Μονή Δουσίκου Τρικάλων.